

Тема: *Моральне виховання дітей дошкільного віку.*

План

1. Поняття морального виховання і морального розвитку.
2. Значення морального виховання.
3. Народна педагогіка про моральне виховання.
4. В.О.Сухомлинський про моральне виховання дітей.
5. Завдання та засоби морального виховання дошкільників.
6. Принципи морального виховання дітей.
7. Методи морального виховання.
8. Роль сім'ї у моральному вихованні дітей.

Ключові поняття: *мораль, моральна свідомість, моральний розвиток, моральне виховання, моральні почуття, моральна поведінка.*

Орієнтовна тематика для самостійної роботи:

- Складання студентами моделей родовідного дерева (власного і для дітей).
- Складання порад батькам з питань виховання окремих моральних якостей у дітей дошкільного віку.

Мораль – система поглядів, уявлень, норм, оцінок, які регулюють поведінку людей; форма суспільної свідомості.

Моральний розвиток – рівень засвоєння уявлень про моральні норми, сформованості моральних почуттів і моральної поведінки.

Моральне виховання – цілеспрямований систематичний процес взаємодії дорослого і дитини з метою формування моральних почуттів і якостей, засвоєння моральних норм і правил, розвитку моральних мотивів і навичок поведінки.

Моральна свідомість – це моральні уявлення, поняття, переконання, ідеали.

Моральні почуття – стійкі переживання у свідомості дитини, які зумовлюють її вольові реакції, ставлення до себе, інших людей, явищ суспільного буття.

Моральна поведінка – сукупність корисних, стійких форм щоденної поведінки у побуті, спілкуванні, різних видах діяльності.

Значення морального виховання дітей дошкільного віку:

- в процесі морального виховання формуються позитивні риси характеру;
- формуватися культура поведінки;
- сприяє формуванню основ колективізму у дітей;

- в процесі морального виховання формуються позитивні звички дітей, моральні почуття.

Своєрідність морального виховання дітей дошкільного віку:

- емоційність сприймання (моральні почуття та відношення формуються через емоції);
- моральне виховання тісно пов'язане з грою (в процесі гри діти засвоюють моральні навички, моральні норми та правила поведінки);
- спільний спосіб життя створює основу для морального виховання, формування основних моральних відношень між дітьми;
- поведінка дітей дошкільного віку часто зумовлюється зовнішніми обставинами, настроєм, тому вимагає постійного керівництва і контролю з боку дорослих (батьків, вихователів).

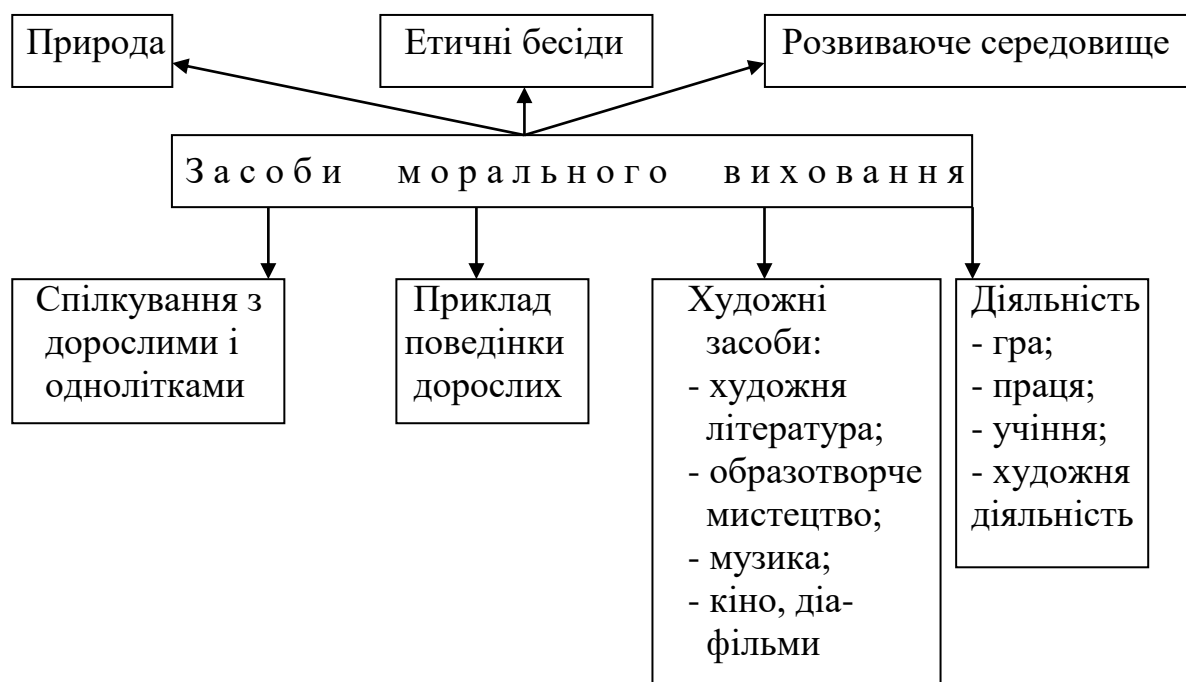
Народна педагогіка про моральне виховання

- мораль та розум – основна окраса людини;
- формування моральних оцінок з позицій добра, справедливості („моральний той, хто цнотливий, добродішній, праведний”);
- в основу морального виховання народна педагогіка кладе любов до Батьківщини, ставлення людини до праці, до людей і до себе („Кожному мила своя сторона”, „За рідний край хоч помирай”);
- народна педагогіка прищеплює дітям змалку любов до матері, сім'ї, домівки („Як матір покинеш то й сам згинеш”, народна казка „Три сини”);
- праця в народній педагогіці є основним критерієм оцінки моральної гідності людини. Засуджуються ледарі („Праця – основна щастя”, „Без труда нема добра”, „Будеш трудитися – будеш кормитися”, „Праця людину годує, а лінь марнує”, „У праці краса людини”, „Землю прикрашає сонце, а людину - праця”, „Праця в горі утішає”);
- народна педагогіка надає значення вихованню дисципліни, культури поведінки у дітей („Дисципліна – мати перемоги”, „Сім'я без дисципліни, як млин без води”, „Дисципліна міцніє не бійкою, а родинною спілкою”);
- приділяється увага формуванню почуття честі і гідності, вихованню чемності, ввічливості („Честь чоловіка кормить”, „Честь честі шлях прокладає”, „Батьком-матір'ю не хвались, а хвались честю”);
- формується звичка піклуватись про менших, слабших, старих, немічних, виховується любов до природи всього живого.

Завдання морального виховання:

- ❖ Формування моральної свідомості (система моральних уявлень, понять, суджень);
- ❖ Формування моральної поведінки (мотиви, навички, звички);
- ❖ Формування моральних почуттів і відношень.

Мета морального виховання – формування моральної спрямованості особистості.

Принципи морального виховання:

1. Гуманний особистісно-орієнтований характер змісту і засобів виховання;
2. Народознавчий підхід до дітей;
3. Принцип єдності впливу на почуття, свідомість, поведінку;
4. Принцип вимогливості до дитини в поєднанні з повагою до її особистості;
5. Систематичність, послідовність, єдність вимог до дітей в дитячому садку і сім'ї;
6. Творча взаємодія педагога і дитини;
7. Створення позитивної емоційної атмосфери.

Методи морального виховання

Методи морального виховання – це способи педагогічного впливу, за допомогою яких здійснюється формування особистості відповідно до мети і завдань морального виховання та вікових особливостей дітей.

Методи формування у дітей досвіду суспільної поведінки	Методи формування моральних уявлень, суджень, оцінок (за В.Г.Нечаєвою)
<ul style="list-style-type: none">▪ Метод привчання;▪ Приклад дорослих або інших дітей;▪ Метод організації діяльності;▪ Показ дії;▪ Створення ситуацій морального вибору;▪ Вправляння;	<ul style="list-style-type: none">▪ Переконавання;▪ Роз'яснення;▪ Навіювання;▪ Етичні бесіди;▪ Читання художніх творів;▪ Розгляд і обговорення картин, ілюстрацій;▪ Заохочення;

▪ Заохочення;▪ Покарання.	▪ Покарання;▪ Педагогічна оцінка.

Література:

1. *Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. – К., 2004. – с. 210-237.*
2. *В.О.Сухомлинський Народження громадянина – К., 1971.*
3. *Эмоциональное развитие дошкольника / под ред. А.Д.Кошелевой – М., 1985.*
4. *Нравственное воспитание в детском саду / под ред. В.Г.Нечаевой, Т.А.Марковой – М., 1984.*
5. *Воспитание нравственных чувств у старших дошкольников / под ред. А.М.Виноградовой – М., 1989.*
6. *Воспитание гуманных чувств у детей / под ред. Л.Н.Проколиенко, В.К.Котырло – К., 1987.*
7. *Поніманська Т.І. Моральне виховання дошкільників – К., 1993.*